

Απόδειγμα αφο της γραμ-
μης εφετηρίδες 98 1897

ΑΠΟ ΤΟΥ ΑΙΜΟΥ

ΟΛΥ' επεθύμουν και ευχης εργον εινε να υπηρχεν
εις το Α'. ετος του Θρακιου ημερολογιου απα-
ριθμησις, εστω και ζηρα των ονοματων των το-
πων της Θρακης και των λαων, οστινες απο των αρχαιο-
τατων χρονων και διαδοχικως κατοικησαν εν αυτη. Ονο-
ματα τοιαυτα λαων απαντωσι συγκεχυμενα παρα πασι τοις
αρχαιοις "Ελλησι συγγραφεισαι απο του Ομηρου και εφεξης
παρα τοις Λατινοις, παρα τοις Βυζαντινοις. Τοιαυτη πραγ-
ματεια θα συνεβαλε πολυ εις την λυσην επι τελους του ζη-
τηματος : τις η επικρατησασα κατα καιρους φυλη επι της
χωρας εκεινης, ητις φερει το ονομα Θρακη.

Επι των Ομηρικων χρονων εξετεινετο αυτη απο του
Ιστρου ποταμου (νυν Δουνάβεως) μέχρι της Θεσσαλιας.
Ο Στράβων λεγει οτι η Πιερια, ο Ολυμπος, η Πιμπλα,
το Λειθηθρον, ησαν Θρακια χωρια και ορη και κατοπιν
κατεστησαν Μακεδονικα». Ο Ηρόδοτος συγκαταριθμει
μεταξυ των εθνων της Θρακης τους Γετας και Δάκας. Ο
Στράβων ομως, ο Σκύλαξ και ο Πλίνιος ορίζουσι την Θρα-
κην απο του Ιστρου μέχρι του Στρυμόνος. Κατωκειτο δε το
πάλαι η Θρακη απο πολλους κατ' ιδιαν λαους έχοντας
ιδια εθιμα και νόμους παραλλάττοντας προς αλληλους.

Ὄνόματα θρακικῶν λαῶν ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου καὶ ἄλλων οἷον Σκυρμιάδαι, Νιψαῖοι, Σελλιωῖται, Θύναι ἢ Θυνοί, Ἄστοι, Γέται οἱ ἀθανατίζοντες καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἄγνωστον ἂν οὕτως ἐκαλοῦντο καὶ ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν λαῶν ἐκείνων ἢ εἶναι ἐξηλληνισμένα.

Ὁ Θεουκιδίδης λέγει ὅτι περὶ τὸ 450 π. Χ. ἠϋξησε τὸ βασιλείον τῶν Ὀδρουσῶν περὶ τὸν Ἐβρον ποταμὸν (νῦν Μαρίτσα). Τίς ὅμως ἢ πρωτεύουσα τοῦ λαοῦ ἐκείνου καὶ τίς ἡ γλῶσσα; Μήπως ἤμπορεῖ νὰ ἔχη σχέσιν τινὰ τὸ ὄνομα Ὀδρύσαι μὲ τὸ νῦν ἀποδιδόμενον ὑπὸ τῶν σλάβων Ὀδρην (Odrin) εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν; Τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου βασιλέως τῶν Ὀδρουσῶν Τήρης μήπως εἶναι σλαυικόν ὅπως τὸ πολὺ μεταγενεστέρως βασιλικόν πάλιν σλαβικόν ὄνομα Βόρις (Boris); ἀλλὰ τότε τὰ ὀνόματα τῶν διαδόχων τοῦ Τήρεω: Σιτάλκης, Σεύθης, Μαισάδης, Μήδοκος, δὲν βλέπω νὰ ἔχουν τι τὸ σλαβικόν, ἂν καὶ οὐδὲν βεβαίως καὶ τὸ ἐλληνικόν ἔχουν· τὸ θ εἰς τὸ Σεύθης πολὺ πιθανὸν νὰ ὑφίστατο μόνον ἐν τῇ ἐλληνικῇ προφορᾷ, πολὺ πιθανὸν νὰ ὑπῆρχεν ὅμως καὶ ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ τῶν Ὀδρουσῶν. Τὸ ὄνομα Ὀδρύσαι δὲν ὁμοιάζει ἐλληνικόν, πολὺ τραχὺ εἶναι.

Ὁ Ξενοφῶν ἐπιστρέφων μετὰ τῶν μυρίων ἐξ Ἀσίας ἔρχεται εἰς Θράκην περὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Σηλυβρίαν ἐνθα ὑποχρεοῦται νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τῶν κατοικούντων ἐκεῖ λαῶν Μελανδιτῶν καὶ Γρανίψων καὶ Θυνῶν, καὶ ὁ ἴδιος λέγει ὅτι ὁμιλεῖ μετ' αὐτῶν διὰ διερμηνέως πρῶτον τοῦ Μηδοσάδου καὶ κατόπιν τοῦ Ἀβροζέλμου σταλέντων ὑπὸ τοῦ βασιλέως Σεύθου, ὅστις αὐνοίει καὶ αὐτὸς ἐλληνιστὶ τὰ πλεῖστα». (1) Ἐλληνικὰ λοιπὸν δὲν ὁμιλοῦν οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι.

[1] Ὁ Σεύθης λαλῶν πρὸς τὸν Ξενοφῶντα τῷ ὑπομιμνήσκει τὴν

Τί λοιπόν ὠμίλουν ; Περὶ τὸν Σαλμυδησσόν, γυν Μήδειαν, κατόικουν οἱ Μελινοφάγοι καλούμενοι Θραῖκες.

Στέφανος ὁ Βυζάντιος λέγει ὅτι οἱ Θραῖκες τὴν πόλιν ἐκάλουν βρία· ἡ λέξις αὕτη δὲν εἶνε σλαβική διότι οἱ σλάβοι τὴν πόλιν καλοῦσι γράδ (grad).

Ἡ Θρακία ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων λέγεται ὅτι κατοικήθη ὑπὸ λαῶν πολλὴν σχέσιν ἔχόντων μετὰ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἄλλ' ἄρα γε οἱ ἀρχαῖοι ἐκεῖνοι Θραῖκες λεγόμενοι, ἐξ ὧν ὁ Μουσαῖος, ὁ Εὐμολπος, ὁ Ὀρφεύς, ὁ Λίνος, κατόικουν καὶ πέραν τοῦ Αἴμου καὶ παρὰ τὸν Δούναβιν, ἢ μόνον περὶ τὸν Ἑβρον, περὶ τὸν Στρυμόνα, παρὰ τὸν Ὀλυμπον ;

μετὰ τῶν Ἀθηναίων συγγενειάν του καὶ ἐξηγοῦσι μὲν τοῦτο ἔκ τινος ἀρχαίου μύθου περὶ Θρακὸς μετοικήσαντος εἰς Ἀθήνας ἀλλ' ὁ Βλάσιος Σκορδέλης ἐν ταῖς «Θρακικαῖς μελέταις» αὐτοῦ (σ. 41) δέχεται ὅτι ἡ ὑπόμνησις αὕτη ὑποδείκνυσι «ταυτότητα τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων Θρακῶν, διασφωζομένην, ἴσως συγκεχυμένην, ἐν τῇ συνειδήσει καὶ ταῖς παραδόσεσι τῶν μεταγενεστέρων, καίπερ ἰκανῶς ἐλθαρβαρωθέντων ἕνεκα χαλεπῶν περιστάσεων.» Τὸ ὅτι δὲ, λέγει ὁ αὐτός, οἱ τῶν ἱστορικῶν χρόνων Θραῖκες διέφερον τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ ἦθη τῶν συγχρόνων αὐτοῖς Ἑλλήνων, δὲν δύναται βεβαίως νὰ ἦνε ἀσφαλὲς τεκμήριον τοῦ ὅτι οὗτοι ἦσαν ἄλλης φυλῆς. Τούναντίον πολλὰ συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς ἐν γένει ταυτότητος αὐτῶν. Τὰ συχνὰ ἀνευρισκόμενα ἐν Θρακίᾳ ἀνάγλυφα Διός, Ἥρας, Ἀπόλλωνος, σπανιώτερα δὲ τοῦ Διούσου καὶ, ὅσον ἔμοιγε γνωστὸν, μέχρι τοῦδε ἐντελής ἑλλειψίς Ἄρεως, ἴσως καὶ Ἑρμοῦ, δεικνύουσί πως ὅτι δὲν ἦσαν ἴσως κατὰ πάντα ἀκριβεῖς αἱ περὶ θρακικῶν θεῶν τοῦ Ἡρόδοτου εἰδήσεις· ἢ μέχρι τῆς βυζαντινῆς κατακτήσεως συνεχῆς διάρκεια τῶν Θρακῶν, τῷ Diobesi (Tac. Ann. 38. 39). καὶ ἡ ἐν ἐπιγραφαῖς διατήρησις σχετικῶν ὀνομάτων δηλοῦσι συνέχειαν τῶν παναρχαίων φυλῶν δι' ὅλου τοῦ χρόνου.» Ἐπίσης τούτου τεκμήριον θεωρεῖ ὁ Σκορδέλης τὸ βασιλικὸν ὄνομα Τήρης. Σ. Σ. Θ. Η.

Ἐπὶ Ὀμήρου οἱ Θράκες βοηθοῦσι τοὺς Τρῶας. Ἐπὶ Ἡροδότου, Θουκυδίδου, Ξενοφῶντος οἱ Θράκες δὲν εἶνε Ἕλληνες, δηλαδὴ δὲν φέρουν ἑλληνικὰ ὀνόματα, δὲν ὁμιλοῦν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἀλλὰ συγχρόνως δὲν ὁμιλοῦν καὶ τὴν σλαβικὴν· διότι αἱ λέξεις καὶ τὰ ὀνόματα, ἅς ἀπαντῶμεν παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι μέχρι τοῦ Ξενοφῶντος οὐδὲν τὸ κοινὸν ἔχουσι μετὰ τῶν σλαβικῶν, ἐκτὸς ἰάν δύναται νὰ σχετισθῇ τὸ παρὰ τῷ Ξενοφῶντι Ἀβροζέλμης μετὰ τῶν παρὰ τῷ Λουκιανῷ σκυθικῶν Ἀρσακόμης καὶ Ἀμιζώκης.

Λέγω δὲ σλαβικῶν καὶ ὄχι βουλγαρικῶν· διότι οἱ σλάβοι κατοικοῦν τὴν Θράκην πολὺ προτοῦ λαθῶσι τὸ ὄνομα Βούλγαροι, ὅτινες διῆλθον τὸν Δούναβιν μόλις περὶ τὸ 679 μ. Χ. ὑπὸ τὸν ἀρχηγόν αὐτῶν Ἀσπαρούχ, καὶ οὗτοι οὐδὲν κοινὸν εἶχον μετὰ τοὺς Σλάβους οὔτε εἰς τὴν γλῶσσαν οὔτε εἰς τὰ ἦθη, οὔτε εἰς τὴν φυλὴν. Οἱ Σλάβοι ὑπάγονται εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν φυλὴν, οἱ Βούλγαροι εἰς τὴν μογγολικὴν. Σήμερον καθ' ἑλὴν τὴν Βουλγαρίαν ἀπαντᾷ γενικῶς ὁ τύπος τῆς σλαβικῆς φυλῆς, τὰ ἦθη καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῆς. Ἡ γλῶσσα τῶν Βουλγάρων ἐξηφανίσθη παντελῶς, μόνον τινὰ τῶν ἠθίμων καὶ ὁ τύπος τῆς μογγολικῆς αὐτῶν φυλῆς συχνὰ ἀπαντᾷ, πέραν τοῦ Αἴμου πρὸ πάντων, ἐνθα δὲν εἶνε σπάνιον νὰ ἴδῃς μορφὰς ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν μετὰ ἐξωγκωμένα τὰ μῆλα τῶν παρειῶν, μετὰ κυρτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, μετὰ χρῶμα χαλκόχρουν, μετὰ τρίχας ἀραιὰς, μετὰ πρόσωπον πλατὺ, τελείους τύπους μογγολικοὺς.

Κατὰ τὸν 4ον αἰῶνα π. Χ. εἶχον εἰσβάλεῖ οἱ Κέλται εἰς τὰς χώρας τοῦ Αἴμου. Κατὰ τὸν 4ον αἰῶνα μ. Χ. εἰσέβαλον οἱ Γότθοι, οἱ Οὔνοι, οἱ Ἄβαρες, οἱ Σλάβοι· καὶ μόλις κατὰ τὸν 7ον ἀνεφάνησαν οἱ Σέρβοι εἰς τὴν Ἄνω

Μυσίαν, νῦν Σερβίαν, καὶ οἱ Βούλγαροι εἰς τὴν Κάτω Μυσίαν, νῦν Βουλγαρίαν.

Ἐνῶ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους καὶ ἐφεξῆς οἱ Ἕλληνες τῆς κυρίως Ἑλλάδος εἰς διαφόρους ἤλθον σχέσεις καὶ ἐπιμιξίας μετὰ τοὺς λαοὺς τῆς Θράκης. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον συμμάχους θρακικὰ φύλα. Ὁ Φίλιππος πολλάκις εἰσέβαλλεν εἰς τὴν Θράκην, κατέκτησε καὶ καθυπέταξε πολλὰς πόλεις αὐτῆς, ἔκτισε δὲ καὶ τὴν Φιλιππούπολιν εἰς ἣν ἔδωκε καὶ τὸ ὄνομά του. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος προέβη μέχρι τοῦ Ἰστροῦ. Ὁ Λυσίμαχος ἐκλήθη βασιλεὺς τῆς Θράκης. Καθ' ὅλα δὲ τὰ παράλια τῆς Θράκης ἦνθρον ἑλληνικαὶ πόλεις, ἀποικίαι τῆς κυρίως Ἑλλάδος. Ἄλλ' ἡ Θράκη ἀνεφάνη μετ' ὅλον αὐτῆς τὸν ἑλληνικὸν χαρακτῆρα ἀφ' ὅτου προήνεγκεν ὡς πρωτεύουσα τοῦ Ἀνατολικοῦ κράτους τοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ ἐπονομασθέντος, τὸ Βυζάντιον. Ἐκτοτε ἡ Θράκη κατέστη μέλος τῆς Ἑλλάδος.

Τῆς Θράκης τὰ ὅρια κατὰ διαφόρους καιροὺς ἦσαν ἄλλα. Σήμερον ὅμως δύναται σαφῶς νὰ ὀρισθῇ ὡς ἡ χώρα ἣτις περιλαμβάνεται μεταξὺ τοῦ Αἴμου, τῆς Μαύρης θαλάσσης, τῆς Προποντίδος, τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τοῦ Νέστου ποταμοῦ. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ περιλαμβάνονται αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις μετὰ τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα, μετὰ τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμούς, μετὰ τὰ ἑλληνικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, μετὰ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ θρησκείαν: Φιλιππούπολις, Ἀδριανούπολις (πάλαι Ὀρεστιάς), Στενήμεχος, Ἀγχίαλος, Διδυμότειχον, Ραιδεστός, 40 Ἐκκλησίαι, Τυρολόη (Τσορλοῦ), Μήδεια, Γάνος καὶ Χώρα, Βιζύη, Περιστερά, Ἄστος, Διάμπολις, Σωζούπολις, Ἀγαθούπολις, Εὐσταθοχώριον (Βύμκιοι τουρμιστί), Καλοφῆριον, Ἑλένα, Πάνιον, Ἡράκλειον, Μεσημ-

Ἑρία, Ἄσπρος, Αἶνος, Ξάνθη, Μαρώνεια, κτλ. κτλ. καὶ ὅλα ταῦτα καὶ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Θράκης, καὶ εἰς τὰ ἄκρα αὐτῆς, καὶ εἰς τὰ παράλια, καὶ εἰς τὰς πεδιάδας, καὶ εἰς τὰ βουνά. Ὅλα μαρτυροῦσι καὶ τὰ περίξ αὐτῶν, ὅτι ἡ χώρα αὕτη ἢ καλουμένη Θράκη κατακλήθη ἐπὶ αἰῶνας ὑφ' Ἑλλήνων, καὶ τούτων μόνον τὸν τύπον καὶ τὸ πνεῦμα φέρει διὰ μέσου τῶν αἰῶνων μέχρι τῆς σήμερον, καὶ θὰ τὸν φέρῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον. Τὰ ὄρη τῆς Θράκης Αἶμος, Ῥοδόπη, Ὀρβηλος, Πύρρηνα· οἱ ποταμοὶ Ἐβρος, Ἄρτα, Νέστος· πλεῖστα χωρία, καὶ τὰ ἐλάχιστα, φέρουσιν ὀνόματα ἑλληνικά, ἂν καὶ ἐνίοτε παρεφθαρμένα, ἐνίοτε δὲ ἀντικατασταθέντα ὑπὸ τουρκικῶν ἢ σλαβικῶν.

Πῶς εὐρέθησαν οἱ Σλάβοι ἐν Θράκῃ καὶ πρὸ πάντων πότε ἦλθον καὶ πῶς τὰ πράγματα ἐν μέρει μετέβαλον, δύναται καθ' ὀλοκληρίαν νὰ ὁρισθῇ, ὅταν διέλθῃ τις ὅλην τὴν Θράκην, σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν, τοὺς Βυζαντινοὺς συγγραφεῖς πρὸ πάντων ὑπὸ μάλης ἔχων, ἐκτὸς τῶν Λατίνων καὶ τῶν ἀρχαίων γεωγράφων, κάτοχος δὲ τῆς ἑλληνικῆς καὶ σλαβικῆς γλώσσης ὦν.

Δυστυχῶς ἐδῶ ἐνθα ἐπὶ τοῦ παρόντος εὐρισκόμεθα, ὅχι περὶ Βιβλιοθήκης καὶ Ἑλλήνων συγγραφέων, ἀλλ' οὔτε περὶ ἀλφαριθμητικῆς ἑλληνικοῦ νὰ γίνῃ λόγος δύναται· ὥστε ἐπιφυλαττόμεθα διὰ τὸ Β' ἔτος τοῦ Θρακικοῦ ἡμερολογίου (διότι ἐλπίζομεν τὴν εὐδοκίμησιν καὶ ἐξακολούθησιν αὐτοῦ), ἐὰν δὲν προλάβῃ τις ἄλλος εἰς τὸ Α' ἔτος ἀκόμη νὰ γράψῃ τι σαφές καὶ ὠρισμένον ἐπὶ τῶν κειμένων καὶ τῶν ἐπιτοπιῶν παραδόσεων στηριζόμενος.

Σήμερον τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Θράκης ὑπάγεται ὑπὸ τὴν Τουρκίαν, περιλαμβάνει δὲ τὸν νομὸν Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν νομὸν Ἀδριανουπόλεως· τὸ δὲ ὑπόλοιπον μέ-

ρος αὐτῆς, μεταξύ Ῥοδόπης καὶ Αἴμου, τὸ καλούμενον Ἀνατολικὴ Ῥωμυλία, ὑπὸ δὲ τῶν Βουλγάρων «Νότιος Βουλγαρία», ἀποτελεῖ μέρος τῆς νῦν ἡγεμονίας τῆς Βουλγαρίας, διαιρεῖται δὲ εἰς ἐξ νομούς : 1) τῆς Φιλιππουπόλεως, 2) τῆς Σηλύμνου, 3) τῆς Ἑσκή-Ζαγρᾶς, 4) Ταταρ-Παζαρτζικίου, 5) Πύργου, καὶ 6) Χάσκιοι. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας εἶνε περὶ τὰς 800,000 κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1891, ἐξ ὧν ὑπολογίζουσιν οἱ Βούλγαροι μόνον περὶ τὰς 50 χιλιάδας Ἑλλήνων, 140 χιλ. Τούρκων καὶ ὑπὲρ τὰς 600 χιλ. Βουλγάρων. Ὁ δὲ ὑπὸ τὴν Τουρκίαν πληθυσμὸς τῆς Θράκης εἶνε τοῦ μὲν νομοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως 1,100,000, ἐξ ὧν Ἕλληνες περὶ τὰς 450 χιλ. τοῦ δὲ νομοῦ Ἀδριανουπόλεως 900 000 ἐξ ὧν Ἕλληνες περὶ τὰς 500 χιλ. Ἐπαμένως ἡ ὅλη Θράκη ὑπολογίζεται σήμερον ἔχουσα περὶ τὰ 2 ἐκ. καὶ 800 χιλ. ἐξ ὧν 1 ἑκατομύριον περίπου Ἕλληνες.

Περὶ τῶν νομῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀδριανουπόλεως οὐδὲν θὰ γράψωμεν σήμερον, θὰ περιορισθῶμεν δὲ μόνον νὰ σημειώσωμεν τινα ἀκόμη περὶ Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας καὶ ταῦτα τροχάδην, διότι οὔτε ὁ χρόνος, οὔτε ὁ τόπος, οὔτε τὰ στενὰ ὄρια τοῦ Θρακικοῦ Ἡμερολογίου μᾶς ἐπιτρέπουσι νὰ ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ πολὺ, ἂν μάλιστα δὲν ἐπεξετάθην ἤδη.

Ἀρχίζοντες ἀπ' αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς Ῥωμυλίας εὐρίσκομεν αὐτὸ συνηγοροῦν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ τόπου, διότι ἐδόθη ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἐπειδὴ ἐπ' αὐτῶν ἀκόμη, πολὺ δὲ περισσότερον πρότερον, Ῥωμηοὶ ἦτοι Ἕλληνες ἦσαν οἱ κάτοικοι τῆς Ῥωμυλίας καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἡ γλῶσσα καὶ τὰ ἦθη ἐπεκράτουν ἀνέκαθεν ἐπὶ τῆς χώρας. Τοῦτο καὶ ὑπὸ τῆς ἱστορίας πασιφανῶς ἀποδεικνύεται : Ὅταν περὶ τὸ

1330 μ. Χ. βασιλεύοντος τοῦ Καντακουζηνοῦ ἐν τῷ Βυζαντίῳ, Ἀλεξάνδρου δέ τινος παρὰ τοῖς Βουλγάροις (μὲ πρωτεύουσαν τὸ Τύρνοβον, πέραν τοῦ Αἴμου), ἐγένετο πόλεμος μεταξύ αὐτῶν καὶ οἱ στρατοὶ ἦσαν παρατεταγμένοι πρὸς ἀλλήλους παρὰ τὸν Ἀετόν, κατὰ τὰς συνθηκολογήσεις μεταξύ τῶν βασιλέων ἀντηλλάγησαν οἱ ἐξῆς λόγοι: α' Ὁ βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων διίσχυρίζετο ὅτι, ἐπειδὴ ἡ χώρα αὕτη κατεκτήθη ποτὲ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων βασιλέων Κρούμ καὶ Συμεών, θεωρεῖ αὐτὴν κτῆμα τοῦ βασιλείου του. Ἄλλ' οἱ Βυζαντινοὶ ἀπεκρίθησαν, ὅτι δὲν πρέπει τὴν ἀπαξ ἀδικίαν νὰ μεταχειρίζονται οἱ Βούλγαροι ὡς δικαιολογίαν, νομίζοντες ὅτι, ἐπειδὴ ἐπὶ τινα χρόνον κατεῖχον τὴν χώραν πρέπει νὰ τὴν κατέχωσι καὶ διηνεκῶς· διότι τὰς πόλεις ταύτας οὐ μόνον ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἑλληνικαὶ εἶναι καὶ εἶτα ὑπηκόους τοῖς Βυζαντινοῖς, ἀλλὰ καὶ πλείους αὐτῶν ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν ἐκτίσθαι καὶ κατοικῆσθαι πρὸ πολλοῦ». Εἰς τὴν διένεξιν λοιπὸν ταύτην ὁ Ἀλεξάνδρος δὲν φέρει ὡς ἐπιχείρημα ὅτι ἡμοσθηεῖς του κατοικοῦσι τὴν χώραν καὶ θέλει τὴν συνένωσιν αὐτῶν, ἀλλ' ὑποδηλοῖ μόνον τὸν ἀρπακτικὸν αὐτοῦ καὶ τῶν προκατόχων του σκοπὸν. Ἐν ᾧ καὶ εἰς μίαν ἄλλην, πρὸ 100 ἐτῶν, πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοιαύτης φύσεως διένεξιν οἱ Βυζαντινοὶ εἶπον: Βυζαντινῆς γὰρ αὐτοκρατορίας εἶναι μέρος ἐκείνας καὶ Ἕλληνας αὐτούς, μὴ εἶναι δ' εὐλογον Ἕλληνας (Ῥωμηοὺς) ὑπὸ Βουλγάρῳ τελεῖν. (2)

Ἄλλὰ διὰ νὰ μὴ περιοριζώμεθα εἰς λέξεις, ἐξετάσωμελ

(2) Ἀντιγράφῳ ἐκ τῆς 117 σελ. τοῦ β' τόμ. (ἔκδ. Βόννης 1855) τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἱστορίας Νικηφόρου Γρηγορά: «Τέλος δὲ στρατιᾶν ἐτέρων τῶν υἱῶν τὸν δευτέρου εἰληφῶτα διαπεραιουῆσαι προσέταττε (ὁ τῶν Βιθυνῶν ἡγεμὼν βαρβάρων Ἰρκανὸς) τὸν τοῦ Πόντου αὐχένα διὰ Γενοῦτικῶν νεῶν, καὶ ξυμμίξας κατὰ Θράκην τὰδελφῶ, ὡς ἰμοῦ

αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἀφίνω ὄλας τὰς παραλίους πόλεις τῆς Θράκης παρὰ τὸν Εὐξείνιον, ἀπὸ τοῦ Αἰμωνίου ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Βοσπόρου: τὸ Πάνιον, Ἡράκλειον, Μεσημβρίαν, Ἀγγιάλον, Πύργον, Σωζούπολιν, Θυσιάδα, Ἀγαθούπολιν, Βασιλικόν, Μήδειαν κτλ., ἀφίνω τὰς κεντρικωτέρας καὶ σημαντικωτέρας μεσογείους πόλεις: Φιλ|πολιν, Στενήμαχον, Καβακλή κτλ, ἀλλὰ λάθωμεν τὰς μικροτέρας καὶ αὐτὰ τὰ χωρία· καὶ τούτων ἀκόμη τὰ ὀνόματα τρανώς μαρτυροῦσιν ὅτι ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Θράκης ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου περὶ τὸ 315 π. Χ. μέχρι τοῦ 300 μ. Χ. ὅτε ἤρξατο ἡ καθοδος τῶν σλάβων εἰς τὴν Ἰλλυρικὴν Χερσόνησον καὶ κυρίως μέχρι τοῦ 800 μ. Χ. καὶ ἐφεξῆς, ὅτε οἱ σλάβοι ὑπὸ τὸ ὄνομα Βούλγαροι ἤρξαντο νὰ εἰσβάλλωσιν εἰς τὴν Θράκην ἀπὸ τῆς Κάτω Μοισίας (νῦν Βουλγαρίας), τὰ ὀνόματα ἐκεί-

γενομένων τῶν στρατευμάτων ἄμποιν τὰ τε πρὸ ποδῶν πάντα δηῶσαι, καὶ ἅμα ἐξ ἐφόδου καὶ ἐς τὴν Μυσῶν ἐσθαλεῖν χώραν· ὁ δὲ τάχιστα πρόσταγμα πεπραχότες ἐκεῖνοι, ἡμερῶν μεταξύ μικρῶν ἐπανήσαν ὑπὲρ ἀριθμὸν ἐλαύνοντες, οὐ Μυσῶν λείαν μόνον, ἀλλὰ τὴν πλείω Ῥωμαϊκὴν, μᾶλλον δ' εἰ χρὴ τάληθες εἰπεῖν, τὴν πᾶσαν Ῥωμαϊκὴν· ἄποικοι γὰρ καὶ κεῖνοι Ῥωμαίων ὑπῆρχον, διὰ πενίαν πρὸ ἐτῶν οὐ μᾶλα μακρῶν ἐκεῖ μετοικήσαντες, διὰ γὰρ τὸ καὶ τὰς ἐκεῖ πόλεις εἶναι τῶν πρὶν βεβασιλευκότων Παλαιολόγων οἰκοδομὰς καὶ ὄρια τῆς τότε Ῥωμαίων ἡγεμονίας, ἔπειτα Μυσοῖς τισὶν ἡλικίας ὑπέικων ἀρτίως, συμβαίνει καὶ κύκλῳ περὶ αὐτὰς τοὺς ἐντεῦθεν ἐκεῖ διὰ πενίαν ἐκόντας, ὡς εἴρηται, μεθισταμένους ἐκ τοῦ σύνεγγυς αὐτόθι κληροῦσθαι τὴν διαίταν. ἄρτι τοίνυν μέχρι μὲν ἐς τὰςδε τὰς πόλεις τῆς βαρβαρικῆς γενομένης ἐφόδου, περαιτέρω δ' οὐ δυναθείσης διὰ τὴν τῶν γῆς ἐκείνης ἀρχόντων πρόνοιαν, πάντα συνέπεσε Ῥωμαίους μὲν εἶναι τοὺς ἀπαχθέντας ἐκεῖθεν, Μυσοὺς δ' ὀνομάζεσθαι διὰ τὸ Μυσοῖς ἐκ πολλοῦ καὶ αὐτοὺς ὑπηκόους γενέσθαι.» Πρβλ. καὶ Ὑπόμν. τῶν ἐν Κ]λει Συλλόγων ἐν τῷ α' ἔτει τῆς Σαββατιαίας Ἐπιθεωρήσεως (Βουτυρᾶ).

Ἐκ τοῦ παρὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος φρουρίου Περιθεωρίας, μετατεθέντες οἱ κάτοικοι εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Σοφίας κατώκησαν εἰς τόπον, ὃν ἐκάλεσαν Περιθεωρίαν, ἐξ οὗ τὸ Πυρτόπ σήμερον.

Ἡ Σήλυμος, ἣν καλοῦσιν οἱ Βούλγαροι σήμερον Σλήβεν, διότι παράγει δῆθεν πολλὰ δαμάσκηνα (βουλγαριστί (slivi), ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι Ἰστλυφόν καὶ σήμερον ἐν τμημα αὐτῆς καλεῖται Κριτοχώριον.

Ἡ πόλις Τσιρπάν κεῖται σήμερον ἐπὶ τοῦ τόπου, ἔνθα ἐκ τῶν ἀνευρεθεισῶν ἐπιγραφῶν, φαίνεται ὅτι ἐκεῖτο ποτὲ ἡ πόλις Πύρρος.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐκ πολλῶν ὀλίγα, διότι ὅλοι οἱ τόκοι καὶ αἱ πόλεις τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας ἔφερον ἄλλοτε καὶ φέρουσιν ἀκόμη καὶ σήμερον πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ὀνόματα ἑλληνικά· ἡμεῖς διὰ τὸ στενὸν τοῦ χώρου καὶ χρόνου δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαριθμήσωμεν αὐτὰ ὅλα.

Τούτο μόνον τελευτῶντες τὴν παροῦσαν ἡμῶν προσθέτομεν, ὅτι καὶ ἐπὶ ἓνα μόνον μῆνα εἰς διαμείνη τις ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ῥωμυλίᾳ καὶ ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ, δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἀναγνώρισῃ ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμυλίας δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἶνε σλάβοι. Διότι τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ Βουλγάρων, ὁ χαρακτήρ αὐτῶν, ἡ σωματικὴ κατασκευὴ, ἡ πνευματικὴ ἐπιδεκτικότης εἶνε ἐντελῶς ἄλλα ἢ τὰ τῶν Ῥωμυλιωτῶν. Ὁ σλάβος εἶνε ψυχραίμος, βαρὺς, παχὺς τὸν νοῦν, δυσκίνητος, περιωρισμένος, φιλάργυρος, φιλύποπτος, καχύποπτος, ἄθυμος, ἀγέλαστος, ῥυπαρὸς, ἄνευ οὐδεμιᾶς πρωτοβουλίας, ἀσυγκίνητος, καί, τὸ χειρίστον πάντων δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀνεπίδεκτος πάσης βελτιώσεως καὶ ἀναπτύξεως. Ἡ λεπτότης παρὰ τῷ σλάβῳ τῆς Βουλγαρίας εἶνε πρᾶγμα ἄγνω-

